

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної
онлайн-конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»**

09-10 листопада 2023 року

м. Запоріжжя
2023

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» зареєстрована Державною науковою установою «Український Інститут науково-технічної експертизи та інформації» МОН України (Повідчення № 337 від 04 липня 2023 року).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Колесник Юрій Михайлович – голова оргкомітету, ректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Туманський Валерій Олексійович – співголова, проректор з наукової роботи Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Авраменко Микола Олександрович – співголова, перший проректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат фармацевтичних наук, доцент.

Моргунова Світлана Андріївна – співголова, проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат біологічних наук, доцент.

Рагіна Жанна Михайлівна – секретар, декан I міжнародного факультету Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовної підготовки.

Васецька Лариса Іванівна – керівник Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гейченко Катерина Іванівна – завідувач кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гриценко Ольга Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Литвиненко Ніна Павлівна – завідувач кафедри мовної підготовки Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, доктор філологічних наук, професор.

Соловійова Ольга Володимирівна – кандидат державного управління, доцент Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Дмитрієв Вадим Сергійович – керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Реутська Яна Анатоліївна – провідний фахівець Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Пишнограєв Юрій Миколайович – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри медичної та фармацевтичної інформатики і новітніх технологій Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Притула Віктор Анатольович – керівник Центру комп'ютерних технологій.

А 43   Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. – Запоріжжя, ЗДМФУ, 2023. – 122 с.
<https://doi.org/10.6084/m9.figshare.24599550>

Збірник містить матеріали учасників Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» з проблем впровадження сучасних новітніх технологій в навчальний процес під час підготовки здобувачів вищої освіти України та Європи. Особливої уваги заслуговують доповіді щодо нових методів, засобів і форм у викладанні української мови як іноземної в медичних вишах, її популяризації та «чистоти».

Матеріали збірника стануть у нагоді освітянам-предметникам.

За зміст і достовірність матеріалу відповідальність несуть автори тез.

НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Галина Волкова

доцент кафедри іноземних мов Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Постановка проблеми. Ситуація, що склалася в галузі професійної освіти під час повномасштабного вторгнення на територію України, вимагає нових підходів до організації навчання молоді в університеті. Використання хмарних технологій, сучасних програмних складових, можливості віртуального спілкування надають сьогодні молоді можливості отримати достойну освіту, реалізувати творчий та інтелектуальний потенціал у межах опосередкованого контакту із викладачем, не прив'язуючись до основного місця навчання.

Формулювання мети та завдання. Викладачі кафедри іноземних мов Запорізького державного медико-фармацевтичного університету здійснюють спеціальну іншомовну фахову підготовку найкращих студентів 5-6 курсів спеціальностей «Медицина» і «Педіатрія», які позиціонуються як «Обдарована молодь». Ми маємо на меті поділитися досвідом організації елективного поглибленого курсу іноземної мови медичного спрямування та обґрунтування базової платформи його імплементації у медичних школах вищої освіти.

Основний текст: результати дослідження. Адміністрація університету і викладачі кафедр добре усвідомлюють, що сьогодні іншомовна освіта є важливим засобом, яке формує свідомість особистості та її здатність бути соціально мобільною у міжнародному просторі, сприяє веденню діалогу культур в світі, що глобалізується навколо розв'язання різноманітних загальних і професійних проблем.

Протягом двох завершальних навчальних років студенти проходять поглиблений курс англійської мови загального вжитку рівня Intermediate (5 курс) та курс медичної англійської мови просунутого рівня Medical English (6 курс).

Курс навчання загальним обсягом 160 годин проводиться відповідно до Програми вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням: просунутий рівень», яка містить базові положення про навчання іноземної мови та вимоги відносно організації навчального процесу на завершальному етапі у вищій медичній школі [2].

На кожному курсі в групах передбачається проведення практичних занять (не менше 50% від загальної кількості занять), консультативних занять (не більше 10% від загального навчального часу), і дистанційного навчання, яке передбачає самостійне оволодіння студентами певним мовним і мовленнєвим матеріалом, спеціально організованим для окремих категорій студентів або всієї групи.

Практичні оф-лайн заняття мають у своїй основі: 1) вивчення основ термінології на базі обробки оригінальних медичних текстів на іноземній мові; 2) оволодіння навичками читання, розуміння і двостороннього перекладу тексту; 3) складання анотацій і резюме іноземною (англійською) мовою; 4) розвиток усно безпосередніх та опосередкованих професійних комунікативних умінь в рамках тематики програми.

На 6 курсі завершальна кваліфікаційна атестація проводиться у вигляді конференції з проблем медицини, де майбутні фахівці можуть англійською мовою висловлювати отримані в університеті професійні знання (на основі підготовлених реферативних оглядів професійних друкованих та віртуальних англійських джерел в певних областях медицини), демонструвати вміння реагувати на професійні запитання колег, вести дискусію про сучасні підходи щодо наукових спостережень, досліджень патологічних станів пацієнтів, обговорювати умови і засоби лікування хвороб тощо. За результатами атестації студенти отримують сертифікати, в яких визначено рівень володіння англійською мовою.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Курс «Англійська мова професійного спрямування: просунутий рівень» у медичному університеті визначено як необхідний компонент навчального процесу. Перед викладачами стоять завдання обґрунтування психолого-педагогічної основи формування і розвитку професійного

іншомовного комунікативного ядра мовленнєвих навичок та створення методичного комплексу з англійської мови для навчання перспективних студентів.

Література

1. Осова О. О. Досвід використання технологій навчання іноземних мов студентів в умовах смарт-освіти. Педагогіка та психологія. 2018. Вип. 60. С. 53-63.
2. Програма вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням, Просунутий рівень» складена відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» освітньої програми магістра/ спеціаліста медицини/ авт.-уклад. Г.К. Волкова. Запоріжжя, 2022. 36 с.
3. Пуховська Л.П. Вивчення іноземних мов у контексті формування загальноєвропейського освітнього простору//Сучасні технології викладання іноземних мов у професійній підготовці фахівців. Зб. наук.ст. К:КІТЕП, 2020. С.32-38.

КУЛЬТУРЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ЛІНГВОПРОСТОРУ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСОБИ ЇХ ОПАНУВАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ ЗДОБУВАЧАМИ

Юрій Ганошенко

доцент кафедри культурології та українознавства Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Проблема опанування іншокультурного лінгвопростору (семантичного та функціонального рівнів існування мовних і мовленнєвих структур) завжди пов'язана із труднощами осягнення всього масиву внутрішньокультурних зв'язків, які несе в собі кожен елемент цього простору (лексема, інтонація, стилістична фігура, синтаксична одиниця тощо), входячи до складних, часто неочевидних для стороннього (невключеного в культурний простір) спостерігача взаємовідношень із культурними феноменами іншого порядку (ментальні структури, закріплені в практиці культурні норми, традиційні лише для цієї культури побутові реалії тощо). Тому оволодіння мовою на високому рівні володіння – спонтанне мовлення, розрізнення не лише загального змісту повідомлення, а і його смислових та емоційних відтінків, нюансування змістів власного повідомлення – завжди так чи інакше пов'язане із глибшим зануренням у культурний простір, зі спробами набутти позамовного досвіду та приєднання до мережі розуміння культурних контекстів лексичних (а особливо фразеологічних) одиниць. Тому засвоєння культурно маркованої (безеквівалентної) лексики повинне апелювати не стільки до лінгвістичних категорій, скільки до категорій лінгвокультурології, зокрема культурем.

Культурем як явище культурної ідентичності (свідоме чи несвідоме ототожнення свого «Я» з певною національно-культурною реальністю) являють собою дихотомію зумовленого культурою концепту (сенса) та втіленого в мові знака (слова), тому методика викладання повинна враховувати, що при цілеспрямованому вивченні мовного втілення для ефективного засвоєння такого типу структур необхідно враховувати широке семантичне контекстуальне поле.

Найпростішим варіантом такого типу культурем є специфічні інтракультурні поняття, пов'язані з реаліями, незнайомими здобувачам-іноземцям. Це можуть бути передусім специфічні безеквівалентні в інших мовах назви реалій (в тому числі історичних) побутового життя: страв (борщ, галушки, банош), елементів одягу (кожух, бриль), предмети побуту (відкривачка, праник, рогач, куманець), які в свідомості українця утворюють низку асоціативних зв'язків, в тому числі емоційних, проте осягнення їхнього змісту проходить успішно із залученням фото- і відеоматеріалів, здобутків національного живопису, матеріального контакту (ресторани, музеї) тощо.

Більш складним рівнем культурем є поняття, вкорінені в поведінковий стереотип або ритуальну традицію народу, що не можуть бути відчитаними автоматично засобами прямого

ЗМІСТ

<i>Інна Абрамова.</i> ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ НАУКОВОМУ СТИЛЮ МОВЛЕННЯ БОЛГАРСЬКИХ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	3
<i>Тетяна Алексєєнко.</i> СТОРИТЕЛІНГ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	4
<i>Inna Aronenko, Kateryna Shubkina.</i> FOREIGN STUDENTS' MOTIVATION TO STUDY LATIN MEDICAL TERMINOLOGY.....	5
<i>Вікторія Блідченко-Найко, Тетяна Лозова.</i> ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	7
<i>Лариса Богиня.</i> ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ.....	8
<i>Людмила Богуславська, Лілія Сенік.</i> ПРОБЛЕМИ АУДІЮВАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ ПРИ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННЮ.....	10
<i>Галина Булаткіна.</i> НАВЧАННЯ ВИДІВ МОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНІЙ ТА ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРАХ СПІЛКУВАННЯ.....	12
<i>Лариса Васецька.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СПІЛКУВАННЯ НЕРІДНОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМЦІВ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ.....	13
<i>Галина Волкова.</i> НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	15
<i>Юрій Ганошенко.</i> КУЛЬТУРЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ЛІНГВОПРОСТОРУ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСОБИ ЇХ ОПАНУВАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ ЗДОБУВАЧАМИ.....	16
<i>Катерина Гейченко.</i> ЧИСТОТА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ – ЗАПОРУКА ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ НАЦІЇ.....	17
<i>Світлана Гнатенко.</i> СУЧАСНІ ВИМОГИ ТА ТЕХНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗМІЩЕННЯ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	19
<i>Олена Гордієнко.</i> НАВЧАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ СЛОВНИК, ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ.....	21
<i>Євгенія Дмитерко.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ, СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО ЗВО.....	24
<i>Ірина Зозуля.</i> ЕЛЕКТРОННІ ПОСІБНИКИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	25
<i>Ірина Іваненко.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ЗАСТОСУНКІВ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ СТУДЕНТАМ-МЕДИКАМ.....	27